

Nummer 2023/33

datum raadsvergadering	:	29 juni 2023
onderwerp	:	Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid
portefeuillehouder	:	J. de Maa
datum raadsvoorstel	:	23 mei 2023

Samenvatting

Nederland heeft de ambities voor het klimaat vastgelegd in het Klimaatakkoord (2019). Het Klimaatakkoord is een belangrijk deel van de Nederlandse invulling van het Klimaatverdrag van Parijs (2016). Gemeenten en provincies hebben zich gecommitteerd aan het Klimaatakkoord en de daarin genoemde doelstelling in 2030 49% minder uitstoot van broeikasgassen dan we in 1990 deden. In het Klimaatakkoord is ook opgenomen dat het kabinet uitvoeringsmiddelen beschikbaar stelt voor de medeoverheden. Op 25 oktober 2022 heeft het ministerie van economische zaken en klimaat duidelijkheid gegeven over deze middelen. De beschikbare subsidie is vooral bedoeld om mensen in te zetten, de capaciteit verhogen, met als doel versnelling in de uitvoering van het klimaatbeleid. Voorgesteld wordt om een team duurzaamheid in te richten met twee regisseurs (beleidsmedewerkers) en drie projectleiders.

Wat is de juridische grondslag?

Klimaatakkoord

Wat is de voorgeschiedenis?

Nederland heeft de ambities voor het klimaat vastgelegd in het Klimaatakkoord (2019). Het Klimaatakkoord is een belangrijk deel van de Nederlandse invulling van het Klimaatverdrag van Parijs (2016). In 2030 moet de CO₂-uitstoot in Nederland met ten minste 55% zijn gedaald als opmaat naar een klimaatneutraal Nederland in 2050. Om dit te bereiken heeft het kabinet het beleidsprogramma Klimaat gepresenteerd. Het beleidsprogramma is gericht op het bereiken van ten minste 55% CO₂-reductie in 2030 en beschrijft de hoofdlijnen van het beleid voor de komende jaren. Gemeenten en provincies hebben zich gecommitteerd aan het Klimaatakkoord en de daarin genoemde doelstelling in 2030 49% minder uitstoot van broeikasgassen dan we in 1990 deden.

Waarom dit raadsvoorstel?

In het Klimaatakkoord is ook opgenomen dat het kabinet uitvoeringsmiddelen beschikbaar stelt voor de medeoverheden. Op 25 oktober 2022 heeft het ministerie van economische zaken en klimaat duidelijkheid gegeven over deze middelen voor de periode tot 2030. De middelen zijn bestemd voor personele en bijbehorende materiële kosten van gemeenten en provincies en regionale samenwerkingsorganisaties van decentrale overheden zoals de RES. Het gaat voor de gemeente Ouder-Amstel om ongeveer €330.000,- per jaar. Op 27 februari is de wettelijke regeling gepubliceerd om de gelden daadwerkelijk uit te keren. De tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE). De middelen zijn voorlopig vastgesteld tot en met 2025. Er wordt nog gewerkt aan een regeling voor na 2025. Hier heeft het Rijk al wel middelen voor gereserveerd. De regeling betreft een brede doel uitkering. Het is een geoormerkt budget waarbij medeoverheden jaarlijks verantwoording moeten afleggen aan het Rijk over de besteding van de middelen.

Naast deze uitkering kan de gemeente ieder jaar subsidie aanvragen voor concrete projecten, zoals de aanpak van energiearmoede, het Nationaal Isolatie Plan, ondersteuning van bedrijven, klimaatadaptatie en verduurzamen van de eigen panden. Naast subsidie voor personele kosten zijn er dus andere subsidies beschikbaar om inwoners en bedrijven te helpen verduurzamen. Het aanvragen en verantwoorden van deze subsidies vraagt ook ambtelijke capaciteit.

Wat gaan we doen?

De subsidie is met name bedoeld om mensen in te kunnen zetten voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. In de regeling CDOKE staat dat minimaal 90% van de subsidie moet worden ingezet voor salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel (inclusief ondersteunende taken zoals HR, financiën en ICT). Ingeleend personeel en overige goederen en diensten, zoals het afnemen van technisch- of beleidsonderzoek, het inhuren van bijvoorbeeld een omgevingsdienst, het afnemen van juridische dienstverlening kunnen ook uit de subsidie betaald worden. Dit alles moet gericht zijn op het verminderen van de uitstoot van CO₂ met minimaal 55% in 2030.

Maximaal 10% van de uitkering mag gebruikt worden voor overige kosten die te maken hebben met de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Denk hierbij aan materiële middelen en goederen en alle andere mogelijke uitgaven.

Jaarlijks moet er verantwoording worden afgelegd over de besteding van de subsidie.

Klimaat- en energiebeleid is een belangrijk onderdeel van algemene duurzaamheid. Het streven naar duurzaamheid is het geheel van inspanningen die worden verricht om de aarde en atmosfeer te beschermen tegen uitputting en vervuiling. Dit om te voorzien in de behoeften van de huidige generatie, zonder de behoeften van toekomstige generaties, zowel hier als in andere delen van de wereld, in gevaar te brengen. Om behalve de uitvoering van het energie- en klimaatbeleid ook de andere onderdelen binnen duurzaamheid voortvarend en effectief op te kunnen pakken is voorgesteld om binnen de gemeente een 'team duurzaamheid' op te zetten. Omliggende gemeenten doen dit ook/hebben dit al gedaan. Team duurzaamheid houdt zich bezig met alle onderwerpen die vallen binnen duurzaamheid inclusief het aanvragen en verantwoorden van diverse subsidies.

Voor team duurzaamheid worden de volgende functies voorgesteld:

1. Regisseur warmte- en energietransitie (1 FTE). Deze persoon houdt zich bezig met het uitvoeren van het Nationaal Isolatie Programma, de Warmtetransitievisie en de Regionale Energie Strategie. De aanpak van energiearmoede zit hier ook in.
2. Regisseur Biodiversiteit, Klimaatadaptatie, Duurzaam bouwen en Circulariteit (1 FTE). Deze persoon stuurt op een klimaatadaptieve en biodiverse inrichting van de openbare ruimte, maar gaat ook inwoners motiveren hun tuin meer klimaatadaptief en met meer biodiversiteit in te richten.
Binnen de gemeente wordt de komende jaren ontzettend veel gebouwd. Er is een programma van eisen voor nieuwbouw opgezet. De regisseur is verantwoordelijk voor het bijhouden en ten uitvoer brengen van dit programma. De regisseur kan ook de gesprekken voeren met de ontwikkelaars, zodat de projectleiders van gebiedsontwikkeling worden ontlast. De besteedde uren worden verhaald op de ontwikkelende partij.
3. Senior projectleider (1 FTE) eind verantwoordelijk voor de opzet, realisatie en begeleiding van projecten.
4. Junior projectleider (1 FTE) mede verantwoordelijk voor de opzet, realisatie en begeleiding van projecten.
5. Junior projectleider (1 FTE) mede verantwoordelijk voor de opzet, realisatie en begeleiding van projecten.

De regisseurs bepalen, in overleg met de projectleiders, welke projecten jaarlijks opgezet moeten worden en welk budget daar bij hoort.

Wat is het maatschappelijke effect?

Het uitvoeren van de Regionale Energie Strategie, de Warmtetransitievisie en de Klimaatadaptatiestrategie.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

De raad heeft de afgelopen jaren divers beleid vastgesteld onder voorbehoud dat er subsidie komt vanuit het rijk voor de daadwerkelijke uitvoering van het beleid. Het betreft de Warmtetransitievisie, de Regionale Energie Strategie en de Klimaatadaptatiestrategie. Dit besluit is hier een sluitstuk van.

De raad kan er voor kiezen om de CDOKE subsidie anders in te zetten. Dit betekent dat bovengenoemde samenstelling van team duurzaamheid anders wordt en de mogelijkheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid en het inzetten op duurzaamheid opnieuw moeten worden bekeken.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Instemming van de raad om de subsidie in te zetten conform onderstaand voorstel.

Bij het vaststellen van de Klimaatadaptatiestrategie is ingestemd met een budget van €113.500 en 300 uur capaciteit. Het budget van €113.500 komt via de impulsregeling klimaatadaptatie naar de gemeente toe. Bij het vaststellen van de Warmtetransitievisie is ingestemd met een budget van €50.000 per jaar en een halve FTE aan inzet, bovenop de halve FTE beleidsmedewerker duurzaamheid die er al was. Het budget van €50.000,- wordt gedekt door regelingen van het rijk en de provincie. Bij het vaststellen van de Regionale Energie Strategie is geen rekening gehouden met ambtelijke capaciteit.

In de overeenkomst met Duo+ was 1,25 FTE opgenomen voor milieu en duurzaamheid voor Ouder-Amstel. Totaal heeft Ouder-Amstel dus 2,25 FTE voor duurzaamheid opgenomen in de begroting. Om het voorgestelde team duurzaamheid goed te laten functioneren en volledig in te zetten voor de gemeente is de inzet bij Duo+ weggehaald en teruggebracht binnen de gemeente.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de kosten voor ambtelijke inzet voor duurzaamheid verlaagd moeten worden met €25.000.

Het Rijk stelt via de regeling CDOKE voor Ouder-Amstel in 2023 €330.381,-, in 2024 €333.378,- en in 2025 €336.375,- beschikbaar. Er wordt nog gewerkt aan een regeling voor na 2025. Hier heeft het Rijk al wel middelen voor gereserveerd.

Om de voorgestelde functies in te vullen wordt rekening gehouden met de volgende kosten per jaar: voor schaal 10 ongeveer €90.000 en voor schaal 9 ongeveer €84.000. Voorgesteld is om 5 FTE in te zetten voor duurzaamheid. De subsidie kan voorzien in de kosten van 3,5 FTE. Blijft 1,5 FTE over voor de gemeente. Gemeente had 2,25 FTE dus dit betekent een verlaging met 0,75 FTE. De totale kosten voor ambtelijke inzet voor duurzaamheid die ten laste van de gemeentelijke begroting komen dalen, dit is conform het coalitieakkoord.

Functie	Bedrag per jaar
Regisseur warmte- en energietransitie (1 FTE)	45.000 (halve FTE zit al in vaste formatie)
Regisseur klimaatadaptatie, biodiversiteit, toekomstbestendig bouwen en circulariteit (1 FTE)	Reeds in vaste formatie (van Duo+ naar OA)
Senior Projectleider (1 FTE)	90.000
Junior projectleider (1 FTE)	84.000
Junior projectleider (1 FTE)	84.000
Over (in te vullen door regisseurs)	27.000

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

n.v.t.

Wat is het vervolg?

Alle gemeenten krijgen geld om extra mensen in te zetten, en gaan vervolgens werven in dezelfde krappe markt. Eind december 2022 vertrok de 'huidige' beleidsmedewerker duurzaamheid en moest vervanging worden gezocht. Dit moment is opgepakt om ook de werving voor de andere functies alvast uit te voeren. Dit om andere gemeenten voor te zijn. Het is gelukt om alle functies in te vullen.

Het nieuwe team duurzaamheid gaat aan de slag met de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid, biodiversiteit, toekomstbestendig bouwen en circulariteit.

Hoe monitoren en evalueren we?

In het nieuwe duurzaamheidsbeleid wordt een wijze van monitoring opgenomen om te verifiëren of de duurzaamheidsdoelen gehaald worden.

